

Primjena Uredbe Vijeća 1005/2009 i Uredbe Komisije 1010/2009 o uspostavi sustava Zajednice kojim se sprečava nezakoniti, neregulirani i neprijavljeni ribolov (tzv. IUU Uredbe)

I. Uvod

Europska Unija usvojila je tijekom 2008. i 2009. godine dvije uredbe čiji je cilj spriječiti i u konačnici eliminirati nezakoniti, neregulirani i neprijavljeni ribolov (tzv. IUU – illegal, unregulated and unreported). Uredbe sadrže niz odredbi (obuhvaćaju definicije, najavu i iskrcaj u lukama u državama članicama, izdavanje certifikata, uspostavu sustava uzbunjivanja kod otkrivenih ili pretpostavljenih IUU aktivnosti) kojima se uređuje **moгуćnost uvoza proizvoda ribarstva na teritorij Europske Unije**.

U osnovi, Europska Unija uspostavom sustava kroz ove dvije uredbe želi dobiti odgovarajuće potvrde nadležnih tijela trećih država kojima te države jamče da su ulovi koji se izvoze na tržište Unije ostvareni sukladno svim nacionalnim propisima o upravljanju resursima, odnosno propisima koje su države dužne usvojiti u okviru međunarodnih tijela kojih su članice (primjerice ICCAT).

Stoga uredbe nameću obavezu **uvoznicima na teritoriju Unije** da pri uvozu riba i ribljih prerađevina iz trećih država dostave, u okviru procesa carinjenja i uvoza, **potvrde (certifikate) o ulovu**, koje izdaju **treće države pod čijom zastavom je ulov ostvaren**.

U praksi, to znači da **izvoznici iz Republike Hrvatske koji izvoze ribu i riblje prerađevine** na tržište Europske Unije moraju ishoditi odgovarajuće certifikate **kako bi se nesmetano mogao ostvariti uvoz na teritorij Europske Unije**.

Republika Hrvatska uspostavom sustava certifikata prije svega za cilj ima osigurati nesmetan izvoz ribe i ribljih prerađevina.

Ovaj dokument sadrži neke osnovne praktične informacije za korisnike. Cjelovitiji vodič za korisnike (uključujući naputke za korištenje aplikacije) biti će dostupan na web-stranicama Ministarstva.

II. Sustav certifikata – primjena, obveze, mogućnosti

1. Što su certifikati o ulovu?

Certifikati o ulovu su potvrde koje izvoznik iz RH mora dostaviti uvozniku, i koje moraju pratiti pošiljku kod njezinog ulaska na tržište Unije. Certifikat ulova potvrđuje da je ulov koji je ostvario neki brod legalan, da brod ima povlasticu, da se pridržava odgovarajućih propisa te da država-zastave prema svim raspoloživim informacijama može potvrditi da je ulov reguliran, zakonit i prijavljen.

2. Što je pošiljka i koliko certifikata prati pošiljku?

Pošiljku u smislu ove uredbe čine proizvodi koji se istovremeno šalju od jednog izvoznika jednom uvozniku, ili ih prati jedan transportni dokument, bez obzira na broj paketa/kontejnera/koleta.

Ukoliko je pošiljka koja ide od jednog izvoznika jednom uvozniku sastavljena od ulova koje su **ostvarila primjerice 5 brodova, pošiljku će pratiti 5 certifikata o ulovu**. Pritom je važno naglasiti da **ukupna količina u izveznoj carinskoj deklaraciji deklarirana za neki tarifni broj mora biti jednaka zbroju količina pod istim tarifnim brojem koje su navedene u certifikatima ulova**. Ovo je posebno važno naglasiti, obzirom da količina koju ulovi neko plovilo, odnosno koja se proda prvom kupcu, ne mora biti jednaka količini koja će ići u izvoz.

3. Kako će izvoznici raspolagati odgovarajućim podacima?

Sustav izdavanja certifikata u Republici Hrvatskoj temelji se na ranijoj obvezi ispunjavanja prodajnih listova. Svaki prvi kupac dužan je ispuniti podatke o prvoj prodaji (prodajni list) prije stavljanja ribe u daljnji promet, što se podjednako odnosi i na izvoz. Kako obveza prodajnog lista postoji od ranije, sustav se temelji na prodajnim listovima za provjeru podataka. Prvi kupac-izvoznik ulaskom u web aplikaciju pomoću svog korisničkog imena i zaporke ispunjava prodajni list, iz kojeg automatski može generirati certifikat. Nakon ispunjenog

prodajnog lista, automatski se upisuju vrste i njihove šifre, a prvi kupac-izvoznik ručno unosi tarifne brojeve i količine koje šalje u izvoz. Izvoznici koji nisu prvi kupci dobit će svoje korisničko ime i zaporku, te u bazi imaju mogućnost generiranja certifikata korištenjem brojeva prodajnih listova koje im mora dostaviti prvi kupac. **NUŽNO je** da izvoznici od svojih dobavljača – prvih kupaca dobiju brojeve prodajnih listova.

4. Kako ispuniti certifikat i tko ispunjava što?

Format certifikata koji će se koristiti u Republici Hrvatskoj nalazi se u Pravitku 1. Prvi kupac izvoznik, nakon ispunjavanja prodajnog lista, ulazi u modul za izdavanje certifikata koji sadrži:

- **Polje 1.** (Tijelo koje ovjerava – naziv, adresa, tel, fax, email) – podaci se upisuju automatski
- **Polje 2.** (CFR broj plovila, registracijska oznaka, matična luka, broj povlastice, VMS ako se primjenjuje, broj iskrcajne deklaracije i broj prodajnog lista) – podaci se automatski povlače iz prodajnog lista
- **Polje 3.** (FAO šifra vrste, naziv vrste, datum ulova, područje ulova, datum iskrcaja, mjesto iskrcaja). – podaci se djelomično upisuju automatski. **Proizvod i količina upisuju se ručno. Pod proizvod se upisuje carinski tarifni broj, a pod količina se upisuje količina koja ide u izvoz s dotičnog plovila.**

VAŽNO! Ukoliko istu pošiljku prati više certifikata, ukupna količina upisana u jedinstvenu carinsku deklaraciju za jedan carinski tarifni mora odgovarati zbroju količina pod istim tarifnim brojem u certifikatima, i ne smije biti manja!

- **Polje 4.** – označuju se pravilnici koji se odnose na dati ulov (preporuča se da su dva pravilnika uvijek označena, dok Naredba o zaštiti riba vrijedi ukoliko za neku od vrsta u izvozu postoji propisana minimalna ulovna veličina).
- **Polje 5.** - upisuje izvoznik (ukoliko je isti kao prvi kupac, isti podaci, a u slučaju da izvoznik nije prvi kupac upisuju se automatski podaci koje je izvoznik prijavio kod prijave u sustav i dobivanja zaporse i korisničkog imena).

VAŽNO! Podatke o transportu (registraciju kamiona i šifru izvoznika) potrebno je upisati **PRIJE** nego se certifikat zaključa!

Kad je certifikat zaključan, generira se kao pdf dokument i **jedini je izvornik (elektronski sustav)**. Certifikat se može isprintati ili snimiti, te poslati uvozniku ili uvoznom špediteru faksom ili ga uvoznik može isprintati. Uvoznik certifikat može isprintati tako da na web-aplikaciji koristi polje **ULAZ ZA UVOZNIKE** u koji je za ulaz potrebno ukucati točan broj certifikata (nalazi se na vrhu svake stranice – **serijski broj dokumenta**).

Polja o uvoznicima i re-exportu ispunjavaju uvoznici i nadležna tijela država članica, te su stoga u certifikatima koje izdaje Republika Hrvatska **uvijek prazna**.

5. Što kod izvoza tune?

Obzirom da je BCD dokument prihvaćen od strane međunarodne organizacije, isti se priznaje kao certifikat ulova za plavoperajnu tunu.

6. Od kojeg se datuma izdaju certifikati i što je s izvozom proizvoda na koje se certifikat ne primjenjuje?

Certifikati se izdaju samo za ulove ostvarene nakon 1. siječnja 2010. godine. Stoga ni prerađevine dobivene od ulova ostvarenih prije 1. siječnja 2010. godine ne moraju imati certifikat. Kako bi se pri uvozu dokazalo da je riječ o prerađevinama ili ulovima ostvarenima prije 1. siječnja 2010. godine, u jedinstvenoj carinskoj deklaraciji u polju 44 stavlja se oznaka Y 927, što ukazuje da je riječ o pošiljci na koju se uredbe ne odnose. Europska Unija nije izrijekom propisala potrebnu dokumentaciju u takvim slučajevima, već je preporučila da izvoznik omogući odgovarajuću dokumentaciju. U slučaju RH, ovo može biti kopija očevidnika ili prodajnog lista za ulove iz 2009. godine.

Također, certifikati se uopće ne izdaju za određene proizvode (proizvodi iz uzgoja dobiveni od jaja i larvi, slatkovodna riba i sl.) U slučaju izvoza ovih proizvoda, također je potrebno u carinskoj deklaraciji naznačiti da se na proizvode u pošiljci ne primjenjuju uredbe.

Popis proizvoda na koje se ne primjenjuju certifikati:

- proizvodi akvakulture dobiveni od jaja i larvi
- slatkovodne ribe, žive, svježe, zamrznute, soljene, dimljene, prerađevine slatkovodnih vrsta
- žive ukrasne ribe (030110)
- kamenice (030710)
- pektenidi (030721 i 030729)
- dagnje (030731, 030739, 16059011 i 16059019)
- puževi
- peleti i brašno za ljudsku prehranu (03051000)
- ex 16059030 – rakovi i školjkaši prerađeni
- 16059000 – ostali vodeni beskralješnjaci, prerađeni

Europska Unija objavljuje popis proizvoda na koje se ne primjenjuju certifikati jednom godišnje.

7. Što ako se iskrcaj s broda obavlja izravno u luci države članice?

U ovom slučaju potrebno je obaviti prethodnu najavu luci, te dojaviti planirane količine koje se misle iskrcati. Ovo je obaveza kapetana ribarskog plovila, koji lučkoj kapetaniji nadležnoj za mjesto iskrcaja mora najaviti dolazak i iskrcaj. Iskrcaj je moguć samo u za to predviđenim lukama. Najmanje 5% iskrcaja s plovila trećih država mora biti pokriveno inspekcijom na mjestu iskrcaja. Pritom i dalje postoji obaveza izvoznika da ishodi potvrdu (certifikat) uz navođenje okvirnih količina koje će se kontrolirati u državi članici EU u kojoj se obavlja iskrcaj.

8. Što ako se uvoze proizvodi iz treće države?

Ukoliko **uvoznik u RH** uvozi ribu iz neke treće države (primjerice Tajlanda, Kine, Maroka i sl.) i potom je prerađuje i stavlja **isključivo na tržište RH**, zasad nisu potrebni certifikati o ulovu pri uvozu (osim za tunu). No, ukoliko prerađeni proizvodi idu **na tržište EU**, **OBAVEZNO** je prije izvoza potrebno dobiti izvorni certifikat države pod čijom je zastavom ulov ostvaren (certifikat se traži od izvoznika iz države pod čijom je zastavom ostvaren ulov; preporuča se da certifikat bude na engleskom jeziku kako bi bilo moguće kasnije neometano obaviti izvoz u EU). Izvorni certifikat priložit će se dokumentaciji pošiljke koja ide u izvoz, uz **ispunjavanje izjave prerađivača**. Izjava prerađivača mora navesti podatke o izvornom certifikatu, tarifnom broju pod kojim je proizvod uvezen te količinu i tarifni broj koji se izvozi. Obrazac izjave kao i kontakt informacije o ovoj proceduri bit će objavljeni na web-stranicama Ministarstva tijekom predstojećih nekoliko dana.

9. Što ako se proizvod uvozi iz EU-države, prerađuje i ponovno izvozi u EU?

I u ovom slučaju, potrebno je zatražiti od izvoznika iz EU izvorni certifikat, kao u odgovoru pod 8.

10. Što ako se proizvod uvozi iz države članice EU, ali je izvorno iz treće države?

U ovom slučaju, izvoznik iz države članice EU već raspolaže izvornim certifikatom treće države. No, osim izvornog certifikata u ovom slučaju **potrebno je da certifikat koji prati ovaj ulov ima ovjerena polja RE-EXPORT (na kraju certifikata)**. U polju RE-EXPORT država-članica EU iz koje se uvozi proizvod mora potvrditi da je uvoz u EU bio zakonit. Ovo je posebno važno ukoliko se isti proizvod prerađuje, pa ponovno izvozi na tržište EU.

11. Koga je moguće kontaktirati za dodatne informacije i pojašnjenja?

Popis kontakata u Upravi ribarstva nalazi se u Pravitku 2.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

CERTIFIKAT ZA IZVOZ ULOVLJENJE RIBE I RIBLJIH PROIZVODA
CATCH CERTIFICATE/CERTIFICATO DI CATTURA

Serijski broj dokumenta/Document number/Numero di documento:

Ovjerava/Validating authority/Autorità di convalida:

1. Naziv/Name/Nome		Adresa/Address/Indirizzo		Tel	
				Fax	
				e-mail	
2. CFR broj / CFR number/Numero CFR	Naziv ili reg. oznaka broda/Fishing vessel name or registration/ Nome del peschereccio o numero di registro	Zastava – Matična luka Flag – Home port/ Bandiera – porto di immatricolazione	Kapetan/Operater/Vlasnik Master/Operator Nome del comandante del peschereccio		Tel: Fax: e-mail:
Ribarska povlastica No/Fishing licence/ umero della licenza di pesca	Radio oznaka (IRCS)(ako ima)/Call sign (if issued)/ Indicativo di chiamat (eventuale)	VMS uređaj (ako je obveza)/VMS (if obligatory)/ (eventuale)	Broj iskrcajne deklaracije/ No of landing declaration/ Numero di dichiarazioni di sbarco		Broj prodajnog lista/ No of Sales note/ Numero di nota di vendita

3. Opis proizvoda/Description of product/Descrizione del prodotto

FAO šifra/ FAO code	Vrsta/Species/ Specie	Datum ulova Dates of catch / Date di cattura	Područje ulova/Catch area/Zone di cattura	Datum iskrcaja/ Date of landing/Data di sbarco	Mjesto iskrcaja/ Place of landing/ Posto di sbarco	Proizvod/ Product code/Prodotto	Količina (kg) Weight (kg)/ Peso (kg)

4. Mjere upravljanja i zaštite/Management measures applicable/ Misure di conservazione e di gestione:

Proizvodi u ovoj pošiljci nisu predmet prekrcaja
Products in this consignment have not been subject to transshipment

5. Ime/naziv izvoznika/Name of exporter/Nome di esportatore	Adresa izvoznika/Adress of exporter/Indirizzo di esportatore	Tel
		Fax
		e-mail

Tijelo koje ovjerava/Flag state authority validation/Autorità di convalida dello Stato di bandiera

Ime/naziv/Name/title/Nome/qualifica	Datum/Date/Data	Žig/pečat/Seal/stamp/ Tibbro

Serijski broj dokumenta/Document number/Numero di documento :				
6. Detalji o prijevozu/šifra izvoznika/Transport details/exporter code/Informazioni riguardanti il trasporto/esportatore				
7. Deklaracija uvoznika/Importer declaration/Dichiarazione dell'importatore				
Ime i adresa uvoznika/Name and address of importer/Nome e indirizzo dell'importatore	Potpis/Signature/Firma	Datum Date Data	Pečat Seal Timbro	CN Šifra proizvoda/Product code/Codice del prodotto
Dokumenti pod člankom 14(1), (2) Uredbe (EC) No 1005/2008/ Documents under Articles 14(1), (2) of Regulation (EC) No 1005/2008/Documenti di cui all'articolo 14, paragrafi 1 e 2 del regolamento (CE) n. 1005/2008	Reference/Referenc es/Riferimenti			
8. Tijelo koje kontrolira uvoz/Import control – authority/Controllo all'importazione-autorità	Mjesto Place Luogo	Uvoz potvrđen Importation authorised (*) Importazione autorizzata (*)	Uvoz suspendiran Importation suspended (*) Importazione sospesa (*)	Datum verifikacije Verification requested – date Verifica richiesta – data
Carinska deklaracija (ako je izdana)/Customs declaration (if issued)/Dichiarazione in dogana (eventuale)	Broj/Number/Numero	Datum/Date/Data	Mjesto/Place/Luogo	
CERTIFIKAT RE-EKSPORTA EUROPSKE ZAJEDNICE EUROPEAN COMMUNITY RE-EXPORT CERTIFICATE				
Broj certifikata Certificate number	Datum Date	Država članica Member State		
1. Opis proizvoda 1. Description of re-exported product	Težina (kg) Weight (kg)			
Vrsta Species	Oznaka proizvoda Product code	Balans ukupne količine deklarirane u certifikatu ulova Balance from total quantity declared in the catch certificate		
2. Naziv re-eksportera 2. Name of re-exporter	Adresa Address	Potpis Signature	Datum Date	
3. Ovlaštenje 3. Authority				
Ime/naziv Name/title	Potpis Signature	Datum Date	Žig/pečat Seal/stamp	
4. Kontrola re-eksporta/ Re-export control				
Mjesto Place	Re-eksport ovlašten (*) Re-export authorised (*)	Zahtjev verifikacije (*) Verification requested (*)	Broj i datum deklaracije re-eksporta Re-export declaration number and date	
(*) Označiti kao odgovarajuće (*) Tick as appropriate				

Privitak 2. Popis kontakata

Popis kontakata za pitanja u svezi IUU certifikata

R.B.	Ime i prezime	Adresa	Mjesto	Telefon	FAX	e-mail	Pitanja
1.	Ante Mišura	Ulica grada Vukovara 78	Zagreb	01/6106549	01/616558	ante.misura@mps.hr	Pad sustava, ispravci u već zaključenim certifikatima, problemi koji nisu riješeni u kontaktu drugim zaduženim osobama
2.	Lana Bezinović	Ulica grada Vukovara 78	Zagreb	01/6106580	01/616558	lana.bezinovic@mps.hr	Pomoć kod izrade reexportnih certifikata i prijave iz Anexa IV Uredbe, te provedba izrade certifikata u slučaju pada sustava
3.	Luka Frlan	Ulica grada Vukovara 78	Zagreb	01/6109746	01/616558	luka.frlan@gmail.com	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u kontinentalnim županijama, pitanja u svezi Uredbi koje reguliraju IUU te provedba izrade certifikata u slučaju pada sustava
4.	Mirta Novak	Ulica grada Vukovara 78	Zagreb	01/6106234	01/616558	mirta.novak@mps.hr	Pomoć u svezi problematike IUU – certifikati, re-export
5.	Ivan Zapalac	Sv. Teodora 2	Pula	052/222616	052/591323	uprava-ribarstva@pu.t-com.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Istarskoj županiji
6.	Ana Peharda	Sv. Teodora 2	Pula	052/222490	052/591323	uprava-ribarstva@pu.t-com.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Istarskoj županiji
7.	Renata Mimica	Demetrova 3	Rijeka	051/321293	051/214877	mps.ribarstvo.ri@ri.t-com.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Primorsko - goranskoj županiji i Ličko senjskoj županiji
8.	Miljana Gruja	Demetrova 3	Rijeka	051/321293	051/214877	mps.ribarstvo.ri@ri.t-com.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Primorsko - goranskoj županiji Ličko senjskoj županiji
9.	Ana Lukin	Ivana Mažuranića 30	Zadar	023/309822	023/309830	mps-uprava-ribarstva1@zd.t-com.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Zadarskoj županiji
10.	Valentina Andrić	Ivana Mažuranića 30	Zadar	023/309821	023/309830	mps-uprava-ribarstva1@zd.t-com.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Zadarskoj županiji
11.	Josip Furčić	Vladimira Nazora 53	Šibenik	022/213715	022/214774	ribarstvo@si.htnet.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Šibensko kninskoj županiji
12.	Milivoj Zorić	Vladimira Nazora 53	Šibenik	022/213732	022/214774	miki.zoric@yahoo.com	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Šibensko kninskoj

13.	Nela Tonja	Zrinsko Frankopanska 64	Split	021/308213	021/488906	nela.tonja@mprrr.t-com.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Splitsko dalmatinskoj županiji
14.	Marija Trogrlić	Zrinsko Frankopanska 64	Split	021/308214	021/488906	marija.trogrlic@mprrr.t-com.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Splitsko dalmatinskoj županiji
15.	Grgur Glavinić	Marka Marojice 4	Dubrovnik	020/332393	020/333364	mps-dubrovnik@du.t-com.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Dubrovačko neretvanskoj županiji
16.	Matea Vlašić	Marka Marojice 4	Dubrovnik	020332393	020/333364	mps-dubrovnik@du.t-com.hr	Pomoć kod izrade prodajnih listova, prijava izvoza i certifikata u Dubrovačko neretvanskoj županiji

